

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:	
Pe un an	50 Lei
Pe jumătate de an	25 „
Pe un pătrăc de an	12 „
Un număr	1 Leu.
Pentru străinătate pe un an	80 Lei.

Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserțiuni se trimit administrațiunii „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș.

Prețul inserțiunilor:
Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 60 Lei, până la 200 de cuvinte 90 Lei, de aci în sus 120 Lei.

Pastorală de Crăciun a I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului.

Nicolae,

din îndurarea lui Dumnezeu arhiepiscop al arhidiecezei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu și mitropolit al românilor ortodocși din Ardeal, Bănat, Crișana și Maramurăș.

— Iubitelui cler și popor: *Har și milă dela Dumnezeu Tatăl și dela Domnului nostru Isus Christos* —

„Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire”.

Luca 2, 14.

Cu mare bucurie prăznuim și 'n anul acesta, iubiților mei fii sufletești, sărbătoarea Nașterii celei după trup a Domnului și Mântuitorului nostru Isus Christos. Ea a sosit din nou în casele noastre, în bisericile noastre, în sufletele noastre și împrăștie pretutindenea lumină și pace și binecuvântare.

În mijlocul acestei sărbători stă Mântuitorul, care s'a pogorât din sânul Tatălui, ca să mântuiască lumea. Spre dânsul ne îndreptăm astăzi privirile noastre. Iată peștera și într'ansa Fecioara precurată; iată dumnezeescul prunc întru umilință înfășat și culcat în iesle; iată păstorii închinându-se și magii cu steaua călătorind; iată mulțimea de oaste îngerească vestind deasupra peșterii în noaptea cea sfântă solia cerului: „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire”.

O minune s'a arătat în acea noapte tainică, în peștera din Viflaimul Iudeei! Acela pe care l-au așteptat oamenii de la căderea lui Adam încocoace; Acela pe care l-a făgăduit Tatăl ca izbăvitor din păcate. Acela pe care l-au vestit prorocii și spre care a nădăjduit tot sufletul însetat după mântuire: El a sosit atunci în lume. Isus Christos Fiul lui Dumnezeu, care din

Tatăl s'a născut mai înainte de toți vecii, lumină din lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, El a venit atunci între oameni. Și n'a venit pe vre-un tron împărătesc al lumii, nici înconjurat de strălucire lumească, ci a venit întru smerenie și chipul robului luând, pentru ca și cel mai smerit și mai nebăgat în seamă dintre oameni să îndrăznească a se apropia de dânsul. Și totuși, mărirea lui Dumnezeu, pe care nici pământul și nici cerul n'o poate cuprinde, s'a arătat întru dânsul. Covârșit în sufletul său de această mărire, dă mărturie despre ea sfântul apostol Ioan zicând: „Și Cuvântul trup s'a făcut și s'a sălășluit întru noi, și am văzut mărirea lui, mărirea ca a unuia născut de la Tatăl, plin de dar și de adevăr”. (Ioan 1, 14).

Adevărul lui Dumnezeu în gura Lui, în sufletul Lui, în toată ființa Lui. Printr'ânsul a răsărit lumii „lumina cunoștinții”, a cunoștinții de Dumnezeu și a cunoștinții de țintele cele mari și luminoase ale vieții noastre, ridicate mai presus de lucrurile trecătoare ale acestei lumi. Ceriul și pământul vor trece, dar cuvântul Lui rămâne în veci. Și numai cel ce primește acest cuvânt în mintea sa și în inima sa, ca să-l facă, numai acela a găsit calea vieții, căci zice: „Eu sânt calea, adevărul și viața” și iarăși: „Eu sânt lumina lumii, cel ce vine după mine, nu va umbla întru întunec, ci va avea lumina vieții” (Ioan 8, 12).

Iubirea lui Dumnezeu printr'ânsul s'a arătat deplină către noi oamenii, după cum zice Scriptura: „Așa a iubit Dumnezeu lumea, cât și pe Fiul său cel unul născut l-a dat, ca tot cel ce crede întru dânsul să nu piară, ci să aibă viață de veci” (Ioan 3, 16). Dela dânsul am primit adevărul, că „Dumnezeu iubire este”. Ce e drept, nu lipsește nici dintre oameni iubirea. Mă gândesc la multele dovezi și fapte ale ei, cari se săvârșesc și numai în aceste zile de sărbătoare. Totuși, e neînchipuit de mare întunerecul și vina și povara păcatului, care apasă

vieața omenească. Se vor fi gășind și între noi destule suflete covârșite de mizerie și de sarcina păcatului și pe cari mai ales în aceste zile de sărbătoare cu anevoie le-ai putea face să înțeleagă și să simtă, că Dumnezeu iubire este. Este însă ceva în stare să ne treacă până dincolo de toate îndoielile și tainele și prăpăstiile ce le întâlnim în drumul vieții și să ne dea siguranța, că mai presus de toate acestea stă totuși iubirea lui Dumnezeu, a Părintelui nostru atotmilostiv și că și rostul lumii și al vieții tot în iubire stă și el. Această dovadă ni-o dă singur Domnul și Mântuitorul nostru Isus Christos. Printr'ânsul străbat razele iubirii celei dumnezești până în inimile noastre. Noi simțim căldura lor și un suflet de vieață nouă se așterne peste sufletele noastre. Aici e tămăduirea de toată boala și neputința. El singur ne desleagă vina și blestemul păcatului. Înaintea iubirii Lui, răstignită pe lemnul crucii pentru noi oamenii și pentru a noastră mântuire, ne plecăm genunchii și ne prosternem frunțile până în pulbera pământului. Tot el ne ridică și ne întărește curajul și ne înviorează nădejdea. El arată drumul popoarelor și ne descopere ținta vieții. Printr'ânsul s'au făcut toate și cătră dânsul trebuie să tindă toate. El este Fiul, cel unul născut, singur fiind strălucirea măririi și singur purtând chipul Tatălui, întreg și curat. Dela Tatăl a venit între noi, ca și pe noi să ne întoarcă, ca pe fiul cel rătăcit, în casa Părintelui nostru. „Iară căți l-au primit pe dânsul, le-a dat lor putere ca să fie fiii lui Dumnezeu, celor ce cred întru numele Lui“ (Ioan 1, 12). Cu evlavie privind spre Domnul, zicem și noi împreună cu Apostolul neamului: „Cu adevărat mare este taina creștinătății: Dumnezeu s'a arătat în trup îndreptat-s'au în duh, arătat-s'au îngerilor, s'au propovăduit între neamuri, crezut au fost în lume, înălțat-s'au întru murire“ (I. Timotei 3, 16).

Dar nu poate peană omenească să zugrăvească chipul Impăratului sufletelor noastre. Numai închinându-ne Lui și slujindu-I din toată inima, putem să simțim bucuria și fericirea și grația mântuirii. Cei ce nu se apropie de Christos ori se înstrăinează de dânsul, aceia sânt săraci cu sufletul, fiindcă sânt lipsiți de cea mai mare comoară, față de care toate comorile lumii acesteia nimica nu înseamnă.

Iată pentru ce folosesc, iubitorilor mei fii sufletești, prilejul, pe care mi-l dă praznicul Nașterii Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos, ca să Vă chem la credința cea către dânsul. Lăsați, măcar în decursul acestor zile de sărbătoare, la o parte toate grijile și toate gândurile Voastre la lucrurile cele lumești. Dacă ar trece pe dinaintea casei Voastre ori pe lângă

câmpul Vostru vre-un mare împărat din lumea aceasta, cum ați lăsa lucrul și ați arunca unealta din mâna Voastră și V'ați apropia că să-l vedeți ! Iată, de-odată cu praznicul Nașterii Sale vine la noi Domnul însuși, Impăratul cel mare al sufletului nostru. El vine cu duhul Lui, cu darul Lui, cu adevărul Lui, cu povețele Lui, cu crucea Lui, cu evanghelia Lui, cu mântuirea Lui și așteaptă ca să-i deschizi inima ta și să-L primești în lăuntru ei.

Numai primindu-L, ca să trăiești tu cu El și El cu tine, vei prăznuți cu adevărat Nașterea Domnului și Mântuitorului lumii și al tău. Așa să fie.

Cu această dorință pentru Voi toți și cu arhierasca Noastră binecuvântare, ca aceste sfinte sărbători, precum și cele apropiate ale Anului Nou și ale Sf. Botez al Domnului să le petreceți cu sănătate și bucurie, am rămas

Sibiu, la sărbătorile Nașterii Domnului din anul 1923.

Al Vostru al tuturor de tot binele voitor :

Nicolae Bălan
arhiepiscop și mitropolit.

Datoria preotului de a ținea pravila bisericească.

De: Zakōnik.

Teza pusă în nr. 36 din 1923 a Foaii Diecezane, de cătră preotul Petrache, că adevă:

„Numai părerea acelora este corectă, cari susțin, că în biserica ortodoxă, ca și în cea romano-catolică, există obligamentul de a îndeplini pravila bisericească cu toată strictetea în fiecare zi.“

Adevărul e, că în biserica ortodoxă: romană, sârbă și grecească (nu cunosc în deajuns normele și rubricile liturgice a hierarhiilor: bulgară și rusă) până azi încă nu există, și nu a existat nici în trecut o poruncă formală și deci, la rândul său, o datorie formală iuridică de a ținea pravila bisericească¹⁾ în toate zilele.

Chiar cucernicia Sa, conliturghisitorul nostru, părintele Petrache, când își reasumează studiul ce ne preocupă, o spune ritos, că adevă preotul este dator a oficia zilnic numai utrenia și vecernia (pag. 1); iară seara canonul cătră îngerul păzitor, sau că paraclisul, ori acatistul Născătoarei de Dumnezeu (p. 4). Deci disiunctivă fiind particula (sau) în construcție și nu copu-

¹⁾ Pravila bisericească e sinonimă cu: orele canonice, (cele șapte laude) cu oficiul canonic, ceaslovul! La latini: *pensum canonicum*, *breviarium*. Deci e diverză de omonima: pravila *katekhēn*, pravila *canonică*.

lativă (și) preotul poate alege ori care din acestea trei rugăciuni!

Deși pentru un amator numai al disciplinei liturghice, este vădit adevărul, că mânecatul și însărutul e numai o parte — deși cea primordială — din pravila bisericească²⁾ a celor șapte laude, și nu însăși laudele întregale.

Ordin iuridic a existat și continuă a exista în toate bisericile ortodoxe (și în cele unite cu Roma), că în Dumineci și sărbători legate (festa fori) liturghiile trebuiesc precedate și pregătite prin celebrarea înseratelor și a mânecatelor.

Prin analogie apoi, de sine se înțelege, că și liturghiile particulare și ad hoc, cari se vor săvârși în zile proaste, e cuviincios ca după putință să fie premerse de utrenie și vecernie. Dar' sancțiune în privința aceasta n'avem încă!

Însăși eruditul dr. Milaș, la care se referă preotul Petrache, nu obligă la îndeplinirea zilnică a pravilei bisericești ca atare, ci se pronunță prudent cu „*rugăciuni deosebite*“, cari da, negreșit că aduc mult cu cele șapte laude, dar nu sunt ele laudele însăși și întregale!

Iată cum de îngrijită e formula aceasta la laudatul canonist Milaș: „Hirotonia obligă pe preot la *rugăciune zilnică deosebită*, care trebuie făcută la anumite timpuri, independent de liturghie“ (§ 76).

Ci că „*rugăciunea zilnică deosebită*“, dela magistrul nostru Milaș, e a se glōsă cu vecernie și utrenie și că aici nu se contemplează întreaga pravilă bisericească, ne putem ușor încredința din un alt loc paralel al lui Milaș!

Vorbind el în § 125 despre obligamentele profesionale ale parohilor, spune, că în toată ziua au să officieze dimineața și seara. Iată textul: „au datoră săvârșirea serviciului divin în fiecare zi dimineața și seara“. Continuativ apoi spune, că în Dumineci și sărbători, pe lângă slujbele de dimineața și seara, au să și liturghisească! Nu pomenește deci absolute nimic de alte părți sau feluri de laude, decât de utrenie și vecernie, sau servicii de dimineața și seara. Celelalte cinci laude se săvârșiau adevărat ziua mare și noaptea. Astfel canonistul dr. Nicodem Milaș tocmai contrarul învață privitor de opiniunea preotului Petrache.

Spre susținerea temei sale, preotul Petrache recurge și la autoritatea profesorilor Mitrofanovici — Tarnavschi, cari în monumentala lor Liturghică, apărută în Cernăuți, la 1909, pag. 462 zic, că preotul liturghisitor în prealabil trebuie să reciteze ori să asculte cele șapte laude!

Dar laudații profesori nu vorbesc aci despre obligativitatea săvârșirii zilnice a laudelor bise-

ricești, dumnezeiești, canonice, ci de circumstanța când preotul celebrează sfânta liturghie. Atunci adevărat, și numai atunci, e îndatorat la isprăvirea sau ascultarea ceasurilor canonice.

Isprăvirea acestor laude sau ceasuri nici după Mitrofanovici-Tarnavschi nu e o lege iuridică bisericească, ci numai o normă morală, disciplinară, rubrică tipiconală, carea, dacă se și neglijează, se face numai păcat și nimic mai mult; nu delict ori altă infrațiune de ordin iuridic.

Orele canonice necum să fie obligatoare pentru fiecare zi, dar, după învățătura lui Mitrofanovici-Tarnavschi, ele trebuiesc isprăvite numai atunci, când preotul are a săvârși sfânta jertfă. Chiar și în cazul acesta, dacă din ceva cauză binecuvântată preotul ar întrelăsa rânduiala ceasurilor în întregime, ori numai în parte, el nu păcătuiește, dacă acest defect îl suplinește ulterior după sf. liturghie. Însă „rânduiala împărțirii nesmintit trebuie să o cetească înainte de sf. liturghie“.³⁾

De altcum Mitrofanovici și Tarnavschi, chiar de ar susține, că laudele dumnezeiești trebuiesc isprăvite în toată ziua, — de bună seamă că părerea lor cumpănește mult, ba chiar foarte mult, — nu e însă normativă pentru biserica ortodoxă *universală* — părintele Petrache despre aceasta vorbește — dar nici pentru cea națională română. Dânșii sunt și remân numai doctori particulari. Zisa aceea „*valent quantum valere possunt*“.

(Urmează).

Canoanele și politica

— Amestecul Curții din Viena în afacerile bisericii din Bănat. — 1792.

Comunicate de: R. S. Molln

În lipsa de însemnări contemporane e greu să ne explicăm acest „Hofdekret“ ordinul dat de Curtea din Viena pentru îndreptarea unor rele lățite atunci în biserica ortodoxă din Bănat.

Se zice, că pe vremea aceea: „fiind lumea plină de popi, încă Iosif al II. au grijit ca să-i împutineze. Ba se povestește, că pre cei apti de miliție i-au dus la oaste ca soldați“. Mai probabil însă, că pe la anii 1792 preoțimea să se fie amestecat în mișcări sociale, căci, după a noastră părere, conflictul între Vlădicia din Vârșeț și Cancelaria imperială îl cuprinde în sine următoarele cuvinte: „*tocma spre diregătoriile cele politicești să răsfiră*“. Nu călcarea canoanelor îi neliniștea pe cei din Viena, ci anumite mișcări

²⁾ Dr. Isidor Marcu: Teologia Pastorală vol. II, Blaj 1906 pag. 303 și 311. Mânecatul și înseratul sunt *orele mari*.

³⁾ Se citează Tarnavschi după: Sinopsis sau adunare de multă învățătură a mitropolitului Iacov 1756 pag. 11.

agrare. Erau timpurile revoluției lui Horia în Ardeal.

Isteață împletire a cañonului 6 apostolicesc în trebile politice ale groșilor și baronilor dela Curtea din Viena; — cu toate că noi nu credem să se afle pravila, care să vorbească de politică în sensul, pe care acest cuvânt îl are de două veacuri încoaci.

Și totuși, fiindcă așa era tainica înțelegere între episcopii de alt neam, ce ne stăpâneau, și între Curtea din Viena.

Tălcuire de pră nemțască

Au trebuit să să înțelga aci, ka acei preoți neuniți kare pentru bătrîneța sau alte slăbiciuni de lucrare de sfintența cia preoteska sant iubiliuți, iară iei îndrăgnesc unde și unde nunumai a âmplini acele lucrări de sfintenie adeka nunumai blagoslovenile munților și alte slujbe care numai parokului să cuvine ci înka și in unele prilejuri la așa feluri de kviôse slujbe singuri să îndesa.

Iar fiindcă ku acia kât pravilile besearici răsăritului le kalkă, așa și rale urmări din așa feliu de lukruri fara lege și tokma spre diregătorile cele politicești să rasfiră, kat preoți cei parokialnici nici nu pot împlini datorințile kemări sale, nici veniturile kare lor să cuvine nu potu aduna; maivirtos fiindcă la insurăciune prin așafel de preoți liasne să pot kununa pră de askuns și fara de oglasenia cia de 3 ori și ku aceia să deskide kalea păkatului de doao nunți prakum dăsăvirșit sa scie și pra langă aceia si deseori sa întâmpla că fețele cele kucunate prin așafel de preoți in protocolul cel parok. nu să iau și tuturor iaste cunoskut kat sântu de vătămătore acelora.

Iara dăra forte de trebuinta iaste, ca așa fel arătata rautate să să opriaskă și preoților acelorace santu fara de parokii, odată ca de tôte orile sa li sa împedice kalia ka sa nu să mar mestice iei in slujbele cele parokialnice; și de aceia fiestekare Eparkialnic Episkop, forte să să nevoiaskă ka așafel de skandela să nu să fackă; pentruka de aceia și diregatoriile cele mai dinainte sau nevoit (?).

Pentru aceia ku aciasta să poruniaste Ex. S. Episkopu lui ka de aciasta sa pôrte grija și bune rânduieli să fackă ka așafel de preoți iubiliruiți de împlinirea slujbelor acestora kare loru no să kuvine, adeka kununii de blagoslovenile nuntilor sau de alte lukruri de sfintanie să fie opriți.

Kătră aceia D. Episkopu să aivă a face rinduiala pentru invațatura cia ku deadinsul a norodului din katedra pri besearicile cele parok din Eparkia sa, ka pentru cia desavârșit împlinire acestia nici intruo întâmplare nici unul să nu alerge la așa fel de preoți iubiliruiți pintru vreo lukrare de sfintenie sau nici pentru kununie sau insurăciune kăci nunumai preoți cei ce întru așafel de oprit lukru vor fi vinovați prin konsistorium vor fi pedepsiți ci înka și aceia ce vor primi dela ei vreo lucrare de sfintenie, dimpreună ku aceia kari akolo ka mărturit de față vor sta prin diregatoria sa cia mireniască ku vrednika și kumplita pedeapsa netrekut vor fi pedepsiți, și prâlânga aceia lukraria de sfintenie fără tarie să va fine pentruka parokialnicii preoți, kărora așafel de lukruri de sfintenie să kvin, prin tôte părțile să află, și la fiestekarele totdeuna: fără nevoință pôte năzui.

**Graf Franț Balasiu m. p.
Baronul de Secuiuaț m. p.**

Prin sfintita kraiaska și apostoliaska mărire.
In Beci 4 Mai 1792.

Anton de Boldani m. p.

Suntem totdeuna gata...

*Din Budapesta urii nevolnice și plină
De înjosiri abjecte, de spectrii, de ruină,
Un glas de cucuait, de moarte cobitoare,
Vrea codrul să-l infrice, vrea valea s'o 'nfioare.
Să nu-și mai amintească acel, ce ne robise,
Că sunt chimere oarbe și năluciri de vise,
Să mai injugi vre-odată naștinea românească,
Când cerul vrea să-i dee coșoană 'mpărătească.*

*Cu brașe oțelite muncim, și zi și noapte,
Tăcuți și plini de vraja atâtor scumpe șoapte,
Ce bradul dela munte și apele din vale,
Ni-le strecoară 'n suflet, acasă și pe cale.
Cu sânge-au scris eroii, murind aici, un nume,
Pe-acel-ce stoarce lacrimi, pe cel mai drag din lume:
„Trădească România!“... așa le fuse scrisa,
Și cerul ne-a mărit-o din Nistru pân' la Tisa.*

*De ce Vă roade chinul și demonul mândriei,
Că slava, care cerul a dat-o României
E umiliința voastră, vecini cu ochi de fiară —
Și spuneți, că-i furată această scumpă Țară?
Veniți, veniți pe sate, la hore și la trudă,
Haini, a căror trupuri la muncă nu asudă,
Și codrii Vă vor spune și văile și crinii,
Că noi suntem de-acasă, iar voi sunteți streinii.*

*Pe umerele noastre o vieață milenară
De temniți și de bice, de schingiuire amară.
Și voi ați dus-o 'n bine; ați supt a noastră vlagă,
De noi ce amintive, ce suflet Vă mai leagă?...
Când Cerul sfarmă lanțul din gâtul unei Nații
Și patru țări desparte, ca să unească frații,
Cu ruginiții pinteni zadarnic bateți roibii,
Vă văd copiii 'n stradă și la răspântii, orbii.*

*Fără-de-legea voastră, noi, generoșii, eată,
N'o răzbunăm, ca hunii, din fiu plapând, in tată;
Nu izgonim din țară pe cei ce mint și fură,
Nici dăm la pușcărie pe cei, ce ne injură.
Dar, când vom vrea odată să fim, la noi acasă,
Stăpânul, care-și cere, ca cinste, loc la masă,
Și prietenii vor pune pe pânea noastră mâna:
I-om da din cas'afară și vor mușca țărâna.*

Protoiereu Alexandru Murtoanu
senator.

Ș T I E R I

An nou fericit!

urăm din inimă tuturor colaboratorilor, cetitorilor și prietinelor foii noastre.

Majestatea Sa Regele a binevoit a numi membri ai ordinului „Coroana României” în gradul de Mare-ofițeri pe P. S. Sa Episcopul nostru diecezan Iosif și pe P. S. Sa Arhiereul nostru Filaret.

Suntem în asentimentul tuturor credincioșilor eparhiei noastre, când înregistrăm cu bucurie și satisfacție această știre, căci această distingere a Prea Sfințiilor Lor de către Majestatea Sa Regele, este recunoștința și răsplata neamului pentru serviciul și munca, pe care P. P. S. S. L. L. au depus-o, o vicață întreagă, pentru binele și prosperarea bisericii și a neamului nostru.

Distingere. Din prilejul praznicului Nașterii Domnului, P. S. Sa Episcopul nostru diecezan a binevoit a distinge cu brâu roșu pe preotul Aron Moise, paroh în Silagiu. — Felicitări!

† Victoria Bucșa născ. Făraș, soția preotului Teofil Bucșa din Ramna și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului în ziua de 17/30 Decembrie 1923, în etate de abia 34 ani și în al 14-lea an al fericitei sale căsătorii. O deplânge nemângăiatul soț și orfanii Teofil și Ionel, precum și număroasele rude.

Odihnească în pace!

Alegere confirmată. Consistorul diecezan, în ședința sa din 22 Decembrie 1923 st. v., a aprobat alegerea cand. de preot Simeon Alexiu ca preot la parohia II-a vacantă din Broșteni.

Consistor plenar. Consistorul diecezan s'a întrunit în ședință plenară Miercuri, în 3/16 Ianuarie a. c., sub prezidiul Prea Sfințitului Episcop diecezan Iosif.

Prezenți au fost asesorii ordinari: Arhiereul și vicarul episcopesc Filaret Musta, Dr. C. Cornean, I. Penția, A. Moaca și asesorii onorari: Sp. Șandru, Dr. A. Mihaescu, P. Bernaz, I. Orzescu, Dr. G. Labonțiu, P. Rămneanțu, Dim. Zgăverdia și secretarul consistorial R. G. Ancușa.

Dintre hotărârile de interes general amintim următoarele:

a) S'a decis să se ia dispozițiunile convenite și s'a fixat termenul pentru alegerea deputaților la sinodul eparhial pe noul period de trei ani 1924—1926.

b) S'a fixat termen nou pentru ținerea alegerii de deputat congregual preoțesc în cercul VII Petrovaselo, precum și pentru ținerea scrutinului privitor la alegerea de deputat congregual din cercul XVIII mărăneșc Biserica Alba.

În ceea ce privește scrutinul din cercul XV Mehădia, s'a decis, ca întreg dosarul să se înainteze Consistorului mitropolitan pentru efectuarea scrutinului.

c) S'a hotărât apoi, ca pâr. Ioan Murgu, alesul protopresbiter al Panciovei, să fie instituit în postul de administrator protopresbiterial al acestui tract.

Logodnă. Inginerul silvic dela Comunitatea de avere, Cornel Negrei, s'a logodit cu simpaticea d-șoară Margareta, fiica dlui Arthur Lazits din loc. — Sincere felicitări.

Deputați congreguali mărănești în eparhia noastră au fost aleși:

1. în cercul I. *Valcaboului*: Dr. Virgil Budințian, prim-medie orașanese în Caransebeș;

2. în cercul II. *Logoj*: Dr. George Dobrin, avocat în Logoj;

3. în cercul III. *Făget*: Dr. George Gârda, avocat în Făget;

4. în cercul IV. *Buziaș*: Dr. Victor Mercea, avocat în Timișoara;

5. în cercul V. *Ciacova*: Dr. Vasilie Loichîța, profesor de teologie în Caransebeș;

6. în cercul VI. *Vârșet*: Valeriu Boleanțiu, prim-pretor în Deta;

7. în cercul VII. *Iam*: Ioan Cimponeriu, sub-prefect în Logoj;

8. în cercul VIII. *Sasca-mont*: Dr. Mihail Groșșian, avocat în Timișoara;

9. în cercul IX. *Oravița*: Dr. Petru Cornean, prefect în Logoj;

10. în cercul X. *Bocșa-mont*: Cornel Milutinovičs, prim-pretor în Reșița;

11. în cercul XI. *Caransebeș*: Dr. George Labonțiu, președintele tribunalului din Caransebeș;

12. în cercul XII. *Ohababistra*: Ilie Orzescu, dir. școalei norm., președ. Com. de avere, Caransebeș.

13. în cercul XIII. *Teregova*: Petru Fotoc, inginer silvic în Teregova.

14. în cercul XIV. *Domașnea*: Constantin Pepa, consilier silvic în Caransebeș;

15. în cercul XV. *Mehădia*: nu s'a ținut scrutinul.

16. în cercul XVI. *Prigor*: Romulus Boldea, maior în r., Borloveni vechi;

17. în cercul XVII. *Bozovici*: Iancu Conciatu, deputat în Cameră, Bozovici;

18. în cercul XVIII. *Biserica-albă*: nu s'a ținut scrutinul;

19. în cercul XIX. *Alibunar*: Dr. Ioan Jianu, deputat în Camera sârbească, Alibunar;

20. în cercul XX. *Satulnova*: Nicolae Meda, mare proprietar în Petrovaselo.

În cercul VII. preoțesc *Petrovaselo* colegiul nu s'a întrunit.

Calvarul nostru. Aduc la cunoștința fraților preoți că am dat la tipar materialul calvarului nostru din anul 1916/17. Cartea aceasta e menită să rămână un document istoric al contribuției ce a dat-o preoțimea română din Ardeal în vremea aceea pentru înfăptuirea României mari și reoglindeze limpede urgia cu care s'au pornit stăpânii fostei Ungarii în deosebi asupra preoțimeii mărănești. Cuprinde toate suferințele îndurate de noi ca internați, deținuți, internițați și osândiți. Se estinde pe circa zece coale de tipar cu numeroase clișee. După ce nu toți preoții trecuți prin acest calvar au răspuns apelului din anul trecut și având această carte o importanță istorică, rog pe toți cei interesați să-mi comunice datele lor personale, cel mai târziu până la 1 Februarie, când manuscrisul se va încheia, pe adresa Dr. Sebastian Stanca, asesor cons. Cluj, strada Iuliu Maniu 38.

Bonurile împrumutului Ardealului, conform unei decizii a Ministerului de finanțe, vor fi achitate de casieria centrală a ministerului. Deținătorii acestor bonuri vor face cereri, însoțite de bonuri, la Direcția dătoriei publice, care va dispune achitarea.

Spre o singură turmă. În ziarul „Universul” (nr. 308 din 1923) a fost apărut un articol al dlui profesor universitar *O. Ghibu*: „Organizarea bisericii ortodoxe”, care a stârnit sentimente cu totul opuse în cercurile preoțești ale Blajului.

În „Telegraful Român”, tălmăcind articolul dlui *O. Ghibu* în sensul, că dsa ar fi pledat pentru trecerea noastră la biserica Romei, — pâr. *Emilian Stoică* din Cohalm a combătut foarte documentat această părere greșită.

Iar de altă parte „Unirea” dela Blaj, socotind acest articol ca „un document al vremii”, adecă a Blajului luptător împotriva ortodoxiei.

În fine, bucuria dlui *O. Ghibu* vine și în „Telegraful Român” (nr. 1—2 din a. c.) precizează cuvintele, care au dat naștere la tălmăcirile greșite, făcute articolului său susmenționat. Dsa este de părerea „că după unirea politică a neamului nostru a sosit momentul, ca să punem și să rezolvim și chestiunea noastră religioasă, care este un rod al unui trecut istoric defavorabil. Trebuie să refacem unitatea religioasă a poporului român, sfâșiată de împrejurări dure-roase din trecut și trebuie să ne reintegrăm și în biserica lui Christos...” A supra modalității rezolvirii acestei chestii, dsa nu s'a pronunțat încă, dar asigură, că părerea dsale „sunt cele mai favorabile din punct de vedere românesc și ortodox, și că ele n'au a face cu nici un fel de capitulare în fața Romei”.

Această precizare a dlui *O. Ghibu* credem, că va potoli bucuria celor ce credeau, că-l pot saluta în tabera lor.

Situația materială a bisericii și clerului în discuția Senatului. În ședințele Senatului din 28 și 29 Decembrie 1923, P. S. Sa Episcopul Vartolomeiu al Râmnicului-Noului-Severin și-a dezvoltat interpelarea privitoare la situația materială a bisericii și a clerului. Atrage atenția celor competenți, că preoții minorităților sunt mai bine retribuiți ca preoții români. Cere să se șteargă impozitul pe venitul patrafirului, să se salarizeze mai bine funcționarii bisericii, să se ajute bisericile sărace și să se închidă târgurile, cârciumele și oficiile publice în zile de Dumineci și sărbători, fapt care oprește poporul de-a merge la biserică.

Di ministru *Al. Lăpedatu* a arătat solitudinea statului pentru biserică și a promis și pentru viitor tot sprijinul. Arată apoi, ca di ministru de finanțe a promis, că din excedentele bugetare va da o treime bisericii și

că anul acesta bugetul cultului ortodox va fi majurat cu 70 milioane.

Din discursul dlui ministru al cultelor ținem să subliniem pasagiul, în care dsa zicea, că: clerul formează o categorie socială, care nu trebuie salarizată de stat, ci statul numai să le întregească salariile. Preotul nu poate fi considerat ca salarizat al statului. Sunt biserici, care au disponibilități din trecut; sunt preoți cu sate mai bogate, alții cu sate mai sărace și deci trebuie ajutați. Trebuie revizuite veniturile bisericii și statul să completeze unde lipsește. Preoții trebuie să ducă o viață mai bună în mijlocul societății. Statul n'a luat instituțiile seculare ale bisericii spre a le distruge, ci spre a le promova. Odată cu unificarea, acestea vor trece în îngrijirea bisericii, care se va ridica alături de stat, care va fi o mai puternică pavază pentru ea.

Nicolae Nicolaevici țar al Rusiei. La Paris marele duce *Nicolae Nicolaevici* s'a încoronat, zilele trecute, ca țar al Rusiei.

Ceremonia încoronării a avut loc în palatul marei duce *Boris*. La acest act au asistat toți membrii dinastiei *Romanov*, refugiați la Paris.

Ce va zice la aceasta *Lenin* și *Trotsky*? Și ce va zice colosul rușesc, decimat prin teroarea roșie?

Taxa timbrului de asistență socială s'a sporit cu 1 Ianuarie 1924. Pentru scrisori și cărți poștale, trimise în țară, timbrul este de 25 bani; pentru foi de expediție, telegrame interne, etc. 50 bani; pentru telegrame externe 1 Leu.

Și-a vindut copiii. Ziarele ungurești scriu, că la *Debreen* o mamă și-a expus spre vânzare patru copii, pentru că bărbatul său — invalid de război — primește prea puțin ajutor dela statul maghiar. Unul dintre copii, se zice, că a fost cumpărat cu câteva mii de coroane din partea unui țaran.

Exploatarul Amundsen va pleca peste câteva luni la polul Nord cu un avion metalic. În cazuri de aterisaj avionul în locul roatelor va avea o pereche de ski pentru a aluneca pe zăpadă și ghețurile din regiunile icnei polare.

Iluzii deșerte. Exregina Ungariei, *Zita*, a declarat unui ziar unguresc din Budapesta, că nu recunoaște schimbările actuale în harta Europei centrale și că fiul său *Otto* va ocupa tronul maghiar, îndată ce va ajunge în vârstă de a-l putea ocupa. Până atunci „moștenitorul învață geografia veche” dinainte de război.

CONCURSE.

Pe baza ord. Ven. Consistor diecezan ddo 25 Noembrie 1923 Nr. 5055 B., se publică din nou concurs, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“, pentru ocuparea postului de *capelan temporal* cu drept de succesiune, pe lângă preotul George Gârbacea, în parohia de clasa a 3-a din comuna **Brănești** protopresbiteratul Făgetului.

Emolumentele :

1. $\frac{1}{2}$ din sesiunea parohială constatătoare din 31 iug
2. $\frac{1}{2}$ din intravilanul de 400 st. □
3. $\frac{1}{2}$ din stola și birul uzitat
4. în lipsă de casă parohială, alesul se va îngriji de locuință.

Doritorii de a ocupa acest post să-și subștearnă recursele lor, conform regulamentului pentru parohii, adresate com. par. din Brănești prin Prea On. Oficiu protopresbiteral din Făget. Recurenți sunt poftiți a se prezenta în vre-o Duminică sau sârbătoare în sf. biserică din Brănești, spre a-și arăta desteritatea în cântare, tipic și oratorie, dar numai cu prealabila incuviințare a protopresbiterului tractual, și nici decum în ziua alegerii.

Brănești, din ședința com. par. ținută la 3 Dec. 1923.

Iosif Vinca
vice-preș. com. par.

Iosif Copotescu
not. com. par.

În conțelegere cu mine: **Sebastian Olariu**, protopresbiter tractual. 2—3

Pe baza ordinațiunei Venerabilului Consistor diecezan ddo 29 Junie 1922 Nr. 2376 B. ex 1922, subscrisul comitet parohial escrie concurs, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“, pentru ocuparea postului de *paroh II.* în parohia de clasa I. din **Sân-Mihai**, protopresbiteratul Vârșetului, județul Torontal.

Emolumentele sunt :

1. Una sesiune parohială, constatătoare din 33 jug. 532 st. □.
2. Stola și birul uzitat.

Concurenții au să dovedească, că sunt evalificați pentru parohii de clasa I.

Se observează, că dările după realitățile primite în uzufruct va avea să le supoarte însuși alegândul paroh și tot dânsul va avea să îngrijească și de locuință, nefiind casă parohială.

Recurenții cu evalificație în regulă sunt poftiți a-și înainta petițiile de concurs, instruate conform „Regulamentului pentru parohii“, Prea Onoratului Domn Protopresbiter Traian Oprea în Vârșet și sunt poftiți a se prezenta, cu prealabila incuviințare a protopresbiterului în sfânta biserică în vre-o Duminică ori sârbătoare, cel mult cu 8 zile înainte de alegere.

Sân-Mihai, din ședința comitetului parohial, ținută 1/14 Octomvre 1923. 2—3

Corneliu Cure
paroh, preș. com. par.

George Datem
notarul com. par.

În conțelegere cu mine: **Traian Oprea**, protopresbiter.

Pe baza ordinațiunei Venerabilului Consistor diecezan din 8 Decembre 1922 No. 4807 B. ex 1922 se escrie concurs pentru îndeplinirea postului de *paroh* la parohia de cl. III. din comuna **Gornia-Liubcova**, protopresbiteratul Biserica-Albă, cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumentele sunt :

1. Una sesiune parohială.
2. Casa parohială în natură, cu supraedificii laterale.
3. Cultul parohial: Lei 360 pe an.
4. Botezele și înmormântările gratuit, iar celealalte venite după uz.

Doritorii de a ocupa acest post să-și subștearnă recursele lor, conform Regulamentului pentru parohii, adresate comitetului parohial din Gornia-Liubcova, Prea Onoratului oficiu protopresbiteral din Biserica-Albă la Vârșet.

Recurenții sunt poftiți a se prezenta în vre-o Duminică sau sârbătoare în sfânta biserică din Gornia-Liubcova, spre a-și arăta desteritatea în cântare și oratorie, dar numai cu prealabila incuviințare a protopresbiterului tractual și nicidecum în ziua alegerii.

Gornia-Liubcova, din ședința comitetului parohial, ținută la 26 Octombre 1923.

3—3 Pentru comitetul parohial:

Ioan Popa m. p.
președinte.

Filip Megeleș m. p.
notar.

În conțelegere cu mine: **Traian Oprea** protopresbiter.

Nr. 284/exec. 1923.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul executor al judecătoriei de ocol din Caransebeș, în sensul §-lui 102 art. de lege LX din 1881: și în sensul §-lui 19 art. de lege XLI. din 1903 prin aceasta publică, că în urma decisului Judecătoriei de ocol din Caransebeș de sub Nr. 2089/1923 efectuându-se execuțiunea, la 30 Octomvrie 1923, în favorul următorilor „Sebeșana“ Cassă de păstrare reprez. prin avocatul Dr. Nicolae Ionescu contra urmăritului pentru suma de 8000 Lei — bani capital și acces., mișcătoarele cuprinse și supracuprinse, cari s'au prețuit în 9500 Lei — bani și anume: mobile de casă se vor vinde prin licitație publică. Deci în urma decisului Nr. 2965/1923 G. a Judecătoriei de ocol Caransebeș, pentru incasarea speselor de 8000 Lei — b. capital, cu 6% interese din 1 Aprilie 1923 și spesele de 1174 Lei 25 bani staverite până în prezent, se fixează termenul de licitație **pe ziua de 22-lea Ianuarie 1924 la orele 4 p. m. în comuna Caransebeș** la locuința execuțatului și toți aceia, cari au voie de a cumpăra, sunt invitați cu aceea observare, că mișcătoarele de sus în sensul art. de lege LX. din 1881: §-ul 107, 108 se vor vinde celor cari dau mai mult, pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Întrucât mișcătoarele licitande s'au cuprins și supracuprins din partea altor creditori și aceștia și-au câștigat dreptul de acoperire asupra licitației în sensul §-lui 120 a legii LX. din 1881: se va efectui și în favorul acestora.

Caransebeș, la 20-lea Decemvrie 1923.

Mihail Gurau
executor jud. reg.

Nr. 3359/1923. O. E.

Publicațiune.

Comunitatea de avere a fostului regiment confinar româno-bănăţan Nr. 13 esarendează pe un timp de cinci ani, cu începere din 1 Maiu 1924 până la 30 Aprilie 1929, prin licitațiune cu oferte închise ospătăria din „Casa Grănicerească” a Comunității de avere din Băile-Erculane. Ospătăria constă din parterul casei grănicerești și anume: două camere pentru restaurant, una cameră de locuit, bucătărie, cameră pentru alimente, pivniță și alte dependente.

Prin aceasta publicațiune sunt provocați toți reflectanții să înainteze ofertele lor închise adresate „Oficiului de Economie al Comunității de avere Caransebeș” cel târziu până la **18 Februarie 1924 ora 10 a. m.**

Reflectanții vor scrie ofertele lor legibil în limba română și vor declara în acelea, că cunosc întru toate, atât obiectul licitațiunii cât și condițiunile de arendare, recunoscându-le ca obligatorii. Sumele oferite se vor scrie în ofertă cu cifre și cu litere.

Drept vadfu vor depune reflectanții deodată cu înaintarea ofertei, la cassa centrală a Com. de avere în bani gata sau în efecte românești acceptabile suma de Lei 20.000 (douăzeci mii).

Destinderea ofertelor se va efectui la 18 Februarie ora 11. a. m. în biroul președintelui Comunității de avere.

Ofertele telegrafice și cele întrate după termenul de sus nu se vor lua în considerare.

Condițiunile de arendare se pot vedea în cursul orelor oficioase în biroul conducerii

Oficiului de Economie în fiecare zi de lucru cu începere din 10 Ianuarie 1924 între orele 10—12.

Se comunică spre cunoștință generală că în baza decisului Comitetului Comunității de avere Nr. 454. C/1923 — Comitetul Comunității de avere își rezervă dreptul a accepta dintre ofertele întrate acela care-l va găsi mai avantajios pentru Comunitatea de avere chiar și fără privire la suma oferită.

Caransebeș, la 5. Ianuarie 1924.

Comitetul Comunității de avere a fostului reg.conf.rom-băn. Nr. 13, din Caransebeș.

A APĂRUT

în editura „Librăriei diecezane”
Caransebeș și P. S U R U București

PENTRU NEAM ȘI LEGE

patruzeci cuvântări de învățătură împotriva adventiștilor și baptiștilor

de diaconul Dr. Gheorghe Comșa, subdirector general în Ministerul Cultelor și Artelor. Prefață de Prof. Dr. I. Mihăilescu. Cu aprobarea Consistorului superior bisericesc și a Sf. Sinod și cu binecuvântarea Î. P. Sf. Mitropolit al Ardealului. Prețul 35 Lei

La Tipografia și Librăria Diecezană, Caransebeș

au sosit diferite obiecte bisericești:
cădelnițe, candele, potire, discuri,
steluțe, sfeșnice, etc.

Important pentru toți Institutorii și Învățătorii

CHESTIUNI METODICE

VOLUMUL I

CUPRINZÂND:

Metodica Scris-Cititului și a celorlalte materii ajutătoare

DE
STEFAN VELOVAN

profesor de pedagogie la școala normală de învățători din Craiova

MARIN FLORESCU și ILIE JIANU

Institutori din Craiova, foști Institutori la școala primară de aplicație a școalei normale de învățători din Craiova.

De vânzare la toate librăriile sau la Editura „Scrisul Românesc”, Craiova.